Carmina Appoſita Paſquillo .M. .D. .Xii.

Digitized by Google

Ille ego qui ueteris deflebam ſata patroni
Triſtior abiecto/ ſqualidiorq; reo:
Et qui poſt nulli ſtatui ſeruire: ſed ultra
Optabam ſtigyos mæſtus adire lacus.
Nactus opum largũ dominũ: de morte receſſi
Mutauitq; animum ſpes mihi certa meum.
Hũc quotiens uideo uideor ſpectare priorem
Tanta fides fronti tanta animo grauitas.
Tam faciles mores/ tanta eſt reuerẽtia honeſti
Tam uerus uere Religionis amor.
Hic mihi reſtitui cultus ſollemina pompas
Iuſſit & ut canter/ lauder/ amer/ uoluit.
Cognita res animo Camerini Antiſtitis ipſa eſt
Plurima cui uirtus/ gratia pompa/ nitor.
Protinus armari galea me fecit & aſta
Et clypeo & cultus quos habeo ipſe dari
Atq; ẽt (ut cernis) tanto cumulauit honore:
Vt cupiam talẽ ſepe reddirę diem.
¶ Mars ego ſũ bellis Deus & certaminis author
Cuius ineſt frameę cuſpis accuta manu.
Arma/ cruor/ ſtrages diſcordia: Bella Rapinę.
Armorum ſonitus uis/ furor Ira decent.
Lex pietas Ratio Ius & pax omnis abeſto.
Sola mihi quoniam ſanguinis unda placet
Argumenta uides Italos diffuſa per agros.
Me duce/ ſi perges impie plura dabo.
Trace color tota/ geticis nutritus in oris.
Barbarica didici fundere tela manu.
Vis cedam pugnę/ ne me prius ipſe laceſſas
Nam pudet armatum ponere tela ducem

Digitized by Google

¶Care mihi mauors bellorum Maxime pſes
Qui clypeo/ atq; haſta concutis omne ſolum:
Cui ſuror: ira: pauor: fama: ac bellona ſuperba
Deſeruit: curru terror & ipſe metus.
Romulidas caros cur tu clamore furenti
Inſe queris? multi curq; furore ruunt:
Cur torques oculos: gratos cur magne nepotes
Deſpicis: horendam cum faciem ꝙ geres:
Nempe potens magni romani nominis autor
Extas: Magnanimos me pariente duos:
Tu me ſolatus cernens in flumine natos
Romulidę imperium cũ Ioue ſemper habent
Et placida terras cõponent pace: ſinus q;
Aequoris: o uertit quis mihi dulce caput.
Nunquid magna parẽs tua? cui iecur ardeat: olĩ
Aeneadę templis ſed poſuere deam:
Flet cęſar: referens uitricia ſigna camillus
Ingemit: & fatur da mihi membra deus.
Has ego per lachrymas (nr̃i meminiſſe decebit)
Per q; comam paſſam iam miſerere precor
Excute tumultus magnos contunde furores
Externos: latium iam ſubeantq; iugum
Iam ueniant iures: neniat romana poteſtas
Atq; iterum teneat ſolis utrunq; lacus.
Alta caput tollat romana potentia: pacem
Da ſibi perpetuam: perpetuũq; ducem.
¶Non eſt ꝙ timeas iam tu Romana iuuẽtus.
Ne rapiat magnas barbarus hoſtis opem.
Aduenit genitor belli peus arma ipſa mouebit
Ne metuas. dexro ſidere tutus eris

¶Cur ſęua eſt facies tibi nũc paſquille? qd arma
Iſta uolunt? hoſtes ſit ſua tela. gerant.
q̃ bene tuta forent inimico ſemper ab omni
Menia ſi talis: qualis es ipſe foret.
¶Poſt lachrymas me Ro. tegis rutilãtib9 armis
Vt tibi pro telis forte parem gemitus.
Quam ſatius me flere foret: te accingier armis
Ne iſte ſit exidii cauſa uel ille tui?
¶Mars ego ſi mõ: ſũ, ne me reprehẽdite Martẽ
Recte aio factũ: teq; negante probo.
Ecce Argumenũ in Barroccho, & id argumẽtum
Quod logici fatiunt, & pueris faciunt.
Aut ego ſum uerus uel non. ſi uerus, ab hoſte
Defendam. ſi nõ, ergo timete nihil.
Mars pr̃ huic Vrbi, atq; autor: ne credite martẽ
Atq; urbi, atq; operi poſſe nocere ſuo.
Huc ego iturus eram fateor: ſed munere Iuli
Ne ueniam uerus, hic ego fictus eram.
Dicite mortales, nũ quiſq̃ maior Iulo eſt?
Per quem quod fuit in ſe: Iralia Italia eſt?
Ver bello ſi triſte fuit, pacem excipit æſtas:
Quicq; hodie ſum Mars, cras ero uel cito pax.
Nunc ẽt, ut quondã, fuerunt ingentia bella.
Nunc ẽt, ut quondam tp̃a pacis erunt.
Non opus eſt iã Marte uacet terra Itala Marte
Pace opus eſt, paci iam Itala terra uacet.
Vicerunt, ſad nolle puta ſic uincere Gallos:
Milia tot qnibus, & tot cecidere duces.
Ite mali, inq; malã ite crucẽ, Galliq;, Italiq;
Hiſpaniq;: quibus igne coire placet.

Odi ego Vulcanum: cur marti iungitis hoſtem
Mars ueneré/ haud ueneris ſuetus amar̃ uirũ.
At luitis pœnas/ quibus eſt Bonbarda reperta:
Plus ictu uno hęc/ q̃ uulnera mille/ facit.
¶Scire cupis quando Gallum Gallina fugabit?
Martia cum fuerint ſemina iuncta ſimul.
¶Qui nã mihi animus ſit ſi cognoſcer̃ uultis
Que ſunt in manibus cernite ſigna duces:
Arma uiri ferte arma hæcres ne corruat armis:
Altera qua ſtabat noſtra columna cadit.
¶Quicunqꝫ q̄ ille fuit q te paſquine furentem
Mauortem fecit: mirus in arte fuit.
Nam quia te lentum Romanis uidit in armis
Loripedis iuſſit cruribus eſſe Dei.
¶Nuper ſi luctus fueram paſquillus in urbe:
Aptius heu lachrymis os modo nãqꝫ meũ eſt
Flet modo nõ ſolũ domus unica/aut unica tellus
Itala nunc etenim gens pia ubiqꝫ gemit.
Hãc Leo/Gallus itẽ/petit atqꝫ Aq̃la hiqꝫ uiciſſi
Hanc laniant: miſerę eſt ſi tibi nulla Quies.
¶Armiger es qui marmor eras? mirabile certe
Recto ſi quid agent ordine Romulidę.
¶Blanditie Veneris dum me tenuere ſubactum
Temptaui inualida prelia nulla manu
Plus Citharę & cãtus: plus dulcia furta placebãt
Ceſaries: ſpeculum: purpura: forma decor.
Incultos decet eſſe uiros qui bella miniſtrant:
Proqꝫ ſua proprium ſpernere laude caput.
Dux fuit imbellis: preſul ſine lumine: miles
Exauſtus: Paſtor ſurdus & inſcipiens.

Digitized by Google

Victor eris ſceuos ſi felix proſper in hoſtes:
Signa ferat:talem conuenit eſſe ducem
Hiſpano tan Gallo: faueā: non certus: inhęrēs
Nūquid ſcis dabitur cui mihi palma: tace:
Si romanæ cupis priſcos adſūmere mores
Reddere & antiqua ſecula militiæ
Non ficta in gelido proſunt tibi nomina ſaxo
Marte opus eſt uero Martia roma tibi.
Ductauit ceruus ſolitos ſuperare Leones
Noſtra hinc parta fuit gloria Bache tibi.
Verteris in uarias formas paſquille quot ānis
Per que unam populū res mouet iſta diem
Mox redis in lapidis fragmentū & in utile ſaxū
Nudus & in cultus·qualis eras remanes
Suſpicor exiſto populū te uelle monere
Mars iterum te Roma uidet poſt ſecla labātē
Non potuit natę non memor eſſe ſuę.
Barbarico tutam iam te ſeruabit ab hoſte:
Sperandum eſt nunq̄ ſceptra dei pereunt.
Iulius ęternum uicto dominabitur orbi:
Nomine req; ſimul Iulius alter erit.
Altipotens nunq̄ deſpexit bella Gigantum
Martia quin fuerit ſanguinolenta manus
Impia ſacrilegum cupiunt dum ſceptra tonātis
Pectora: fulminea procubuere manu.
Sic qui pontificem non ęquo Marte laceſcunt
Contundet framea Mars Violentus humi.
Regnum perpetui manſurum in ſecula mūdi
Iulius imenſa continet arte Dei.
Pro quo letiferis ſurget Mars uictor in armis.

Namq̃ erit hęc magni Maxima cura dei.
Fortia corda uirum: & regnorũ magna poteſtas
Surget ab occidua iam regione potens.
Quã bene Mars ãglis cõiunctis uictor ad aſtra
Bellorum attollet magna trophea micans.
Nãq̃ auro: & Gẽmis: & uiribus anglia pollet
Bellipotens: uaſto nõ habet orbe parem.
¶ Nõ nos in caſſũ Mauortia ſtringimus arma:
Sed mea ne Galli marcida uina bibant.
Quid nã ſpectatis pueri? ſi ſtringimus inguẽ?
Quid faciam non uos candida turba latet
¶ Fœmina de nr̃is fugiat Romana ſacellis
Arma manu forti ſtringimus ecce ferra
Nam pueros optat paſquillus noſter amicos
Effugiat templis femina uana ſuis.
¶ Mars uiget in bello genitus Iunone ſuperna
Quę ſoror & cõiunx dicitur eſſe Iouis
Armiger horribilis nulla pietate mouentę
Te precor ut debeas pellere barbaricas.
¶ Quid ſpectas: clipeũ/cur nõ mars cõcutis aſtã
Quum tua te Galli pellere ab urbe uelint.
Nec Galeam quaſſas: nec reſpicis alme nepotes
Hec gradiue tuis auxiliare uiris.
Obſecro uictores: tua perſurgentia regna:
Vt tibi romani Gallia ſigna litent.
Numen at iratum/et pollutum ſuſpicor eſſe:
Nam uitii nubes polluit atra tuum.
¶ Me pater omnipotens ſũmo demiſſit olympo
Vt forti pellam barbara tela manu
Quę ad latium ueniut ingenti dira furore,

Vt populentur enim maxima regna deum
Sed mea defendet romana palatia dextra:
Ne uobis noceāt horrida tella ducum
Nec ſat erunt galli poſſint ut obeſſe gerenti
Enſem letiferum cęteraq; arma mihi
Ergo romani ingentes pellite curas
Gallorum poſtquam maxima Turba cadet:
¶ Anxius/ ābiguus mauors: non certus ab erras
Nec cui me cupiā continuaſſe ſcio
An faueā gallo dubius: uel gentis iberę:
Aſſiſtā ducibus: pontificisq; gregi
Pontifice hiſpanus gaudet uictoria iberos
Extollet ratio eſt pontificale iubar:
Gallia quę uicit cadet/ hec ſententia uulgi eſt
Vicit: ſi uinci uincere ſorte uoces.
Gallia ni firmis religentur bella cathenis
Heu cadet: aduerſo numine bella mouent
¶ Miraris habitus pubes romana ſuperbos.
Author ego gn̄is marſpiter eſſe uocor:
Tranſfuga cur redii: ſi barbara ſigna tuebar;
Queris Romanis reſ agitur ducibus/
¶ Paſquillus omnibus quod ut uolo modis
Vultus in omnes uertor haud nouum putes
Protheus ſolebat ſic: ſua ora fingere
In quem modum nolebat. at quod corpore
Verſo futura denotat mirum & nouum eſt;
Cum Ianus eſſem bellicas que oſtenderem
Portas apertas. & cathenas ferreas
Fractas: furorem ſenſit auſonis grauem
Ora ominis. & cū lachrymas effunderem

Digitized by Google

Nuper ſecutã e ſt lacrymas ſtatim meas:
Ruina dura luctibus multis fuit.
Pars plena magnę ęnotrię/ Martis fero
Nunc caſſidem: & uultum trucis pacis licet
Cõtenderent multi: ut deus bone forem:
Sed nolui: ni ulciſcerer Iulo prius
Iniuriam illatam meo: timere enim
Videtur ille qui petit lęſus ſuo
Ab hoſte pacem: nec uirum hoc fortem decet.
¶ Dic mihi quid feci cũ tot mala barbare ſũmas
Ex me? & cõtinuis dilaceras ſtimulis?
Cunq́ meas cupias p̃das: incẽdia: ſtrages:
Me ſimul: & natos nunc miſeros ruere.
Dic mihi qd ſtruxi? nunquid populare penates
Aut tua iuraui uertere regna? tuos?
Nunquid decreui miſcere incendia flãmis?
Et tua cum tectis męnia diripere?
Er goſitibundum credo ſaturaſſe latino
Deberes animum ſanguine iamq́ caue
Crede mihi: ueniet iam Cæſaris illa poteſtas:
Crede: tuam infringet quę penitus rabiem
Tandem eſſet ſatius tibi: nunc deſſiſtere uictã
In aliquo: moneo quam penitus cadere
¶ Ne timeas hoſtes ples Mauortia Gallos
Paſquillus martis ſigna timenda fero
Agmina nam cupio uobis iam tradere: Cæſar
Alter erit uobis/ qui ſuperare uolet
¶ Carmen hiare tibi duce me mea Roma lz. nũc
Poſt hac nõ poteris me ſine tanta loqui.
¶ Quid ſibi tela uolunt tua nũc Paſqlle minaris?
Eueniat noſtris hoſtibus iſte furor.

¶ Vnde ferox Gradiue uiris ſucceſſit Erynnis?
Tiſyphone facibus turba comitata ſororum
Anguibus horrifera: pacem dimouit ab orbe?
Vnde diu gemini patuerunt hoſtia Iani?
Aere ciens ad bella duces ſatiata recedet
Sanguinea Bellona manu? ponetq; furorem?
At deus igniferi mortalia rector olympi
Spectabit placide uolucri qui ſidera cęlo
Sparſa regit: curſuſq; uagos celereſq; gubernat
Cardine lege polos ſūmi cui cura perennes
Aetheris eſt agitare uias: q̄ ſanguine gentes
Vidimus effuſas: inhumata cadauera manes
Errantes luſtrant ſtigias uectare per undas
Squalidus ille Charon defeſſus inde iacebit
Perdita ſacrilegos quę tanta inſania Gallos
Exigit in bellum? ſacros & inire penates?
Incenſi furiis ſpoliant delubra deorum
Non ſatis amplexu genitrici excerpere natos?
Et pedibus captos illidere cautibus eſis
Lilia nitūtur medię ſua ſigna ſuburę
Figere: quo clypeis Tarpeia palatia terrent?
At mipotens Mauors ualidis ſis fautor Hyberis
Et ſtrenuis ducibus uictrix tua dextra Latinis
Preſtet opē: primo cui terra corona refulget
Arceat ut Gallos Latio: & dimittat ad Orcos
Sis cuſtos capitis latialis tu pater urbis:
Nę ſubeant hoſtis ſub dictione Quirites
¶ Vt geminos pueros urbis primordia Romę
Plantarem. lacii terra petita michi eſt
Vt Cybeles uolucres pellat mea dextra minaces
Ad Latium redeo Barbara turba caue:

Digitized by Google

Quis metus o trepidi ſolet irritare Quirites

Vos? mea non celeri ſtringitis arma manu?

Nō ego ſum genitor Mauors? nū urã propago

Sanguine deſcendit regia ſidereo?

En ego pro latiis ueni nunc manibus armis

Belligeris cinctus: Barbara bella uetans.

Eia agite o ſuperum ſtirps ingenioſa deorum

Incipite impauidi prelia Belligeri

Inſequitur Gallus Romanas turgidus arces

Et pugnat Glandes uertere poſſe pias

Robora ſunt uobis ſunt fortia corda uirumq;

Sunt Aquilæ & rapidus ſemp in ore Leo

Non facient pro te plus glādis robora ſanctę

Et leo ſydereo qui micat axe ferus

Non Aquilę geminæ gemina cū fronte Micātes

Quam Gallus demens: ruſticus: indocilis et

Si cupitis nunc tempus adeſt dū Iulia pro te

Gens pugnat: nam poſt tempora nulla dabo

❡ q̄ bene te nouit / q te ſic pinxit / ad unguē

Factus es. īmotus ſemper ut ante manes.

❡ Iupiter ſæuum comprime martem:

Genus a te qui ſummum ducit

Totum falſis artibus orbem

Vexat / iura / ſimul concordias

Regesquę placidos non pellit

Regno quod dominis ſeruatur

Equis qui cuiq; uiro reddunt

Crimine quicquid ſortuitur.

Gaudent nullis pœnā ferre:

Et ſuis tantum læti rebus:

Quid dicam? modo ſiſeam nec ne?
Melius duxi fore nunc tantam
Hominum cædem cauſa regni
Non per longis dignam uerbis
Dabitur tempus numine dextro
Afflatus potero Si muſę:
Et paſtor mi hi Iulius ædis
Barbithon ſanctę tendat mea
Pandam longa Carmina uoce.
Cur galeā capite/& quaſſas modo cuſpdie terrā?
Nūquid bellorum terminus ullus erit?
Iuppiter ętherea cum fulmē miſit ab arce
Quam cito Tranquillus reſpicit omne genus?
Tu tamen aſſiduis complere cædibus orbem
Nec ceſſas? multo ſanguine terra madet
Parce igitur? ſæuiſq; modis iam parce rogamus
Pontifici faueas
❡Armis nunc deus o tuis gradiue
Iſtis quid facis oro pelle ſeuum
Hoſtem Romuleis tuis ſed armis
Sis nunc ꝓpitius tuis: fuiſti
Ceu quādo imperio regebat orbem
Romanus populus
❡Enſe potens en Roma iterū Mars mitior adſū
Vt caput orbis eras me duce & orbis eris:
Martia perdideras inſignia:Martia reddam
Caſtra dabo & ſolitos: Martia geſta duces.
Exul erā: nunquam ſolitos habitura triumphos
Vrbs mea: mars rediit: Cur modo Roma times?
❡Itala Galloꝝ pinguēſcet ſanguine tellus:
Ante nouas ſegetes.

Digitized by Google

¶Qui modo ſidereos fletus mictebat ad axes
Et querulas triſtis qui ſuperabat aues
Nunc haſta egregius: clypeoq; inſignis: & eſe
Gallorum efficitur ductor ab hoſte ferox.
Iam fugiant gallis fugiat tentoria miles.
Et gemeat tanto/ gallia ſęua duce:
Bellica formidat minime tormenta. nec enſes
Non timet hic ualidos fortis in arma uiros.
¶Pone iam cultus miſerande pulchros
Linque nunc demens clypeum decorum
Pone pauliſper furioſe tantam
Belliger haſtam.
Mox.n. nullis decoratus ipſe
Quippe eris pānis puero ſed omni
Factus immundus miſer o ſuperbe:
Fabula fies.
¶Auctorem pia Roma ſuū te belice Mauors
Aſſerit/atq; ducem/ fac modo tuta ſiet
¶Hue ego ſū rabiem gallorum expellere miſſus:
Atq; iterum ut madeat ſanguine terra ſuo.
Roma qs armat⁹ clypeo tibi preſidet? eſt Mars:
Cur? ſeruat populo mœnia grata ſuo.
¶Horrida bella ferens ſūma dilapſus ab arce
Belliger hic adſum. iam furor arma quatit.
¶Feruida cū lumbis ſentit mala: ſeuit: & horret
Teſtibus: & collo gallus ubiq; timet.
¶Iā mare/terra/ polus/ iā totus cōtremit orbis:
Quid mirum? bellum numina cuncta mouent.
¶Gallica ꝙ gallos latices bibit ebria turma
Panicus ecquid ſtat marſpiter urbe pauor?
Pan nemorum belliq; potens cū menia fratres

¶ Paſtroes ſtruerent/cum genitore fuit.
Auſpice quo mecū/ domuit Roma iclita mūdū
Hactenus abſuimus/ cōcidit Vrbis honos.
Ergo nouus terror latiū qui concutit/ eſt eſt
Quod belli redimus preſides/ & cupimus
Romulidę ut rediman Imperia uindice Iulo
Galli & clangorem diffugiant latium:
¶ Iā paſquillus adeſt: libeat tibi Roma recēti
Surgere: non ſolita lauri uictata corona
Tēpora: nec mirto nec feſto carmine & hymnis
Concelebrare diem: ueniat ſed nota cupreſſus
Funeribus: ueniant lachrymę luctuſq; dolorq;
Vltrices ire: concuſſit Buccina nuper
Tartarea: heſperiam: uariiſq;. exiuit ab oris
Gallorum turmas: & ſęua in prelia traxit
Germanos: geticū ſecū ductura furorē:
Et quas uictrix ſemper decorata triumphis
Extiteras: in te cōmittunt barbara gentes
Agmina: iam uideor terris procul uſq; Britānis
Aſpicere armorū faciem: ſtrepitumq; tubarū
Audire: en ſubitis paſſim lacerata ruinis
Roma tremis proderūt nō tot data ſacra quotaīs
Paſquillo: atque aliis pariter cæleſtibus he heu:
Quid facies ſi dempta fides? atq; undiq; ſurgūt
Claſſica: nec tecū minima pietate mouētur
Cælicolę auxiliū belli fortuna recuſat.
Ceu Pallas coniunxq; Iouis troiana petentes
Menia: ferratos poſtes que Gorgona portat
Eiectura domos: & fundamēta dearū
Maxima: & im nēſſas conatur uertere turres

Digitized by Google

Sic proles ſemeleſigẽs eſt ſibi dedita: & hoſtes
Et pariter cunctes in te mea Roma supernes
Suſcitat: Auxilium ſupereſt tibi pcſcere patris
Preſidio cuius: uictrix ornata triumphis
Vixiſti: ut clades iſtas: tantumq; timorem:
Expellat. ualeas (ut quondam) Gallia ſiquid
Aſſeret: & ſi quid germania terra ſuperbi
Si qua ferent Belge: cunctas ſuperare phalãges
Victirx: ſicq; tholo: poteris ſuſpendere tela
Et ſpolia: inſigni referens tunc tempora quercu
Candida: & eiectis ſubdomitisq; tirannis:
Contineas partos cum libertate Triumphos
Cæterę in aduerſo concurunt hoſte cohortes:
Et tinctas cupiunt ſanguine ferre manus.
Cætera inhoſtili cupiunt iam pila triumphos:
Agmine: & audenter bellica ſigna ſequi.
At tu perpetuũ contentus in urbe ſoporem
Seruas: horrendũ negligis aure ſonũ.
Surge age quid ceſſas rabiem tu perdere tantã
Gallorum: que ingens ſit tibi laus erit.
Armorum Salue gradiue paterq; quiritũ
Ah faueas priſco numine Romuleis
Seuus ab auſonia timeat modo barbarus urbe
Sit memor & noſtri barbara gens tumuli
Redde gradiue pater nunc fortia tela Quiritis
Hoſtibus ut preſtent ampla ſepulchra ſuis.
Marmoreus rigidis qualis paſquillus ĩ armis
Talis romanus miles ad arma uenit
Quod prius inuerſo me fecerit ordine luctum
Roma: at nunc Martem quę rogo cauſa fuit

Da ueniã: dicam hic: amat oĩa uertere Roma
Sic & ſi uertas Roma uocatur Amor.
¶ Mars ego ſum ualidis cõfectus uiribus orbe.
Quas mihi ꝑuigiles nunc fera bella canunt:
En ego uictrici lauro redimitus alumnus
Adſum: qui tantis martia clara dedi:
Brabara quę meſſes incuſtodita flagellũ
Condita barbaricis ſemiſepulta ruit.
Mollia Sidonie clamides uelare ſolebant
At mea nunc lugubris cõtegit oſſa toga.
Me duce & indomitos poteris proſtrare cubiles
Martia: belligeris acumulata uiris.
Hei mihi decreſcunt uires ęquata quirino
Mœnia: & auſonię littora cara ducum:
Iam Galleas germana gerit pectuſqꝫ uerendũ
Conuehit: armiferos in tua uota uiros
¶ Fallitur hic ęquidem cui me coperier armis
Fertur & in gallos pręlia ſęua geram:
Fertur enim manibus mihi nũc ut Galla bipẽnis
Quom ueniẽt uidear gallicus ipſe ſimul.
Hoc faciã poſt quã non ſunt mihi bracchia nudo
Ne cadat in noſtrũ magna ruina caput.
Quo tuear: clypeum me nõ miſer inde tenebo
Hoc nobis tantum nã datur illa dies.
Armiger in latium uenientes rũpere Gallos
Ergo uelim: credens fallitur omnis homo.
¶ Eſſe tuo natam quid prodeſt ſanguine Romã?
Barbarica ſi uim non ſuperare ualet.
Sed ualet: & non uult: unde graue d̄decꝰ hoc eſt
Proh pudor ha laudis cur inimica ſuę eſt.

¶Spicula: thela: faces immanis ueneilat Iris
En mars armato pectore ſeuus adeſt.
Ianus belligeros percuſſo cardine poſtes
Ditis ope umbroſe pandit ad omne ſcelus.
Iuppiter ha flexo iaculatus fulgura cornu:
Seuit & etherea lampade quaſſat humanū
Cum fera Paſquilum gradiui inſignia luſtrent
Martiaq; armigera fronte lacerna tegat.
Non latię igingenę: quo mēdax nomiēr hauſi
Fana ue Hyctelii ſunt pede leſa meo.
Non ego letheum ſtygio de gurgite rorem
Libaui ſed enim hec/ manifeſta liquent
Omnia turbato quatiunt Marte tropheum
De quacunq; uice: aut ſedulitate refert.
Aſt hilaris miti Blandaq; cupidine uectus.
Cuncta regit uinclo fœderis innocui.
Temperie placida moderatur regna cybelles:
Erigere hic: itidem perdere: queq; poteſt
Ergo uelis gradiue auidum ſemere furorem
Pectore tranquillo/ conciliare togam
Vt pacata tuo reſtans ops munere: ſulcet.
Aequora: & ut liceat: ſingula pace frui.
¶Torua ſupercilio furibundi Lumina Diui
Spectantur/ belli ſigna minante grauis:
Trux deus armigere preſtans tutela cohortis
In ſobolem ueſte: nil cohibente furit
Mars uelocis equi mulci laxantia lora
Ne tua tam celeri ſeruat: ira graui.
Inuide quid rabido laceras Bona noſtra latrāt
Vt purges chrocos te decet: idq; tuum eſt.

¶ Quo ruis Armipotens? quo feralis enyo?
Euocat? et tuta quis rapit urbe furor?
Iam satis innumera Mauors tibi morte litatum est.
Iam satis effuso terra cruore madet.
Omnia promittunt pacem? si singula penses
Deditur imperio: terra fretumque tuo.
At si te ratio crudelis armat in hostes:
Si stat tam longæ damna leuare moræ.
Exuat imbellem / moneo tua parua sciurum:
Aptior ut pugnax pugnat? Echinus erit:
Annua dum nuper soluistis iusta quirites.
Luctus si memor mente teneris: eram
Tunc aliquis mea me commissa dolente putauit
Et lacrimis dominum conciliare meum.
Alter Oliuerii tertis ad sydera rapti
Plangere patroni funera mesta mei.
Pars bona. nescio quo merorem uertit amarum
Id scio: tunc error omnibus unus erat.
Fleui equidem fateor dominū: sed & altera causa
Que mihi sub tacito corde latebat: erat
Vis uno absoluam uerbo? uidi impia mitti
Prælia ab iratis ob malefacta polis.
Ah quotiens carpsi scelus: & uirtutis iniquos
Admonui: tanti praescius ipse mali.
Sed uelut æquoreis deprehensū polypus undis
Piscem: sic homines crimina sueta tenent.
Ergo acies: ergo arma truces uocor ader i hostes
Et mea iam cruda dextera cede rubet.
I nunc & luctus causas exquire latentes.
I nunc & uatem me uaga turba nega.

¶Quod diuturna mihi iaceat de marmore leui
Statua contemnar: ſpe meliore furor.
Nam mihi marmorei comitis non mobile corpus
Trāſiit in liquidum mobile/fama refert:
Vota precesq; meę flectant ſi numina tollar:
Iupiter; & moueat: deſine ſume deus:
En mihi iuſta ſatis fuerint ꝙ iuſta petita:
Hunc uehor ad ſocium numine: tollo caput
Hei mihi qd uideo? theſeū ne? uel hectora crudā
Eaude ne ferox thereo quid dubito?
Argolicis nemo ſūctus nec corpore nec thrax.
Numinibus gentium numen adeſſe patet.
Quod tamē i ſit i hoc numē quod mēte reuoluo:
Et ſigno maneat quo ſua fulta manus.
Apparet mundi dominus cum fulmine iudex:
De ludat ſi quis numina celicolum.
Et datur ęquoreo tectum non fuſcina telum:
Enſe patris uigeat gloria tuta Remi:
Haſtaq; belligera pateat cum palade: dextra
Mercurii uirgam ꝙ decus ales habet.
Auratas phębo liceat portare ſagittas.
Deq; humero pharetram ferre diana poteſt
Alcidę dantur nodoſę robora clauę.
Atq; faces ueneri: ferteq; cupidineas.
Quis tibi doctorum ceſſit: quo numine diuū
Sedes celicolum fare age te maneat:
Mentula parua tibi eſt: cuſtos ꝙ ceſſerit horti
Mens mea nil dubitat: dic mihi quis fuerit
Thirſus adeſt bacchi nec non & paupinus: imo
Furta corymbea fros tua fronde latet.

Digitized by Google

Non datur ante diem poſſit prenoſcere diuos:
Mortalis: primum fulgea tipſe dies.
Linque Titoneum fulgens Aurora cubile
Vt fugiat nox hec multiplicata mora.
Claret adeſt nullũ geſtans in frome corymbũ:
Aſt clipeo nunc cunditur & galea:
Arma ferox ualidus geſtat non thirſus Iacchi
Fertur ab inuicto uindice romulidum.
Stat ſonipes: munita dei ſunt pectora quoq;
Ceſſabit ferro gallica ſęuities
Gallorum uino munitus pectora cepis
Rex ſuperet nunq̄ martia turba ferox
Vicerit hoc bello miratur garrula quiſq;
Proles Tantalidum luxuriosa nimis
Cauſa latet forſã ne ſpreuit concutere telum
Sub riſſit quondam cuſpide belligeros:
Pontificem ſolare pium cerine quieſcat:
Iulius hoc regnet uindice cuncta ſinenti.
Solus in orbe deus uiuas rex ſolus in orbe:
Pontificis titulum ſolus in orbe geras.
Iulius a magno duxit qui nomen Iulo
Adſint celicolum numina cuncta ſibi.
¶ Paſquillus paſcebat oues nunc arma uirumq;
Paſcit & eſt belli dictus ab enſe deus
Pro baculo portat galeam/gerit horridus enſẽ
Iratusq; ciet agmina/bella duces.
¶ Paſquillum aſpicite clipeo Galeaq; decorum
Sed flaſco potius dignior ipſe foret
Cum melius flaſco q̄ haſta expellere tectis
Galiones ualeat: ipſe bibente ſuo.

¶Quo tandem uirtus deceſcit priſca maiorum
Victrix athenias cui tantum ſcandere ſedes
Reſtitit/& ſuperos picto depellere olympo.
Barbara que gens interris populiq; feroces:
Non tulit imperium nr̄e inſuperabile ſtirpis?
Nunc ubi/ſunt cytherea tui promiſſa parentis?
Imperium ſine fine dedi: nec tempora pono
Nec metas rerum dixit: gentemq; togatam
Romanos rerũm dominos dixiſſe futuros
Quid prodeſt. nam quos domuerunt tp̄e paruo
Inſtant heu iam iam nr̄e ceruicibus urbis.
Romulide interſum romani nominis author
Dux ego ueſter ero: geũs expugnare nephandũ
Quis dubitat ueſtrum? ueteres iam ſumite uires
Colligiteq; aĩos: nil deſperate Quirites
Me duce & auſpice: quod ſi debellare furenteis
En celadi ſocios potui/ cũ ſceptra tonãtis
Affectant: potero multa cũ ſtrage ſuorum
Impetus & mores melius proſtrare ferinos
¶Si mihi cura fuit uobis qui condidit urbem.
Virgine compreſſa tunc generare deum.
Creſcere tu populus ludos ſtatuente Quirino.
Vnde ſabinarum Maxima preda foret.
Imperia domitum Romano ut traderet orbem:
Martia gens ſemper Numine tuta meo eſt:
Non minor accenſo ſupereſt in pectore cura.
Vindicet infeſtas ut fera dextra Neces.
Clauſa domus iam iaculo reſeretur: & aſta.
Sanguine barbarico fluminis unda fluat.
Iam curios/decios Fabios tibi Roma Camillos:

Aurum ſpernentes Fabritioſq; dabo
Et geminos tribuam ſcipiones/ ſiue metellos:
Quoſq; nemus placidum continet Elyſium.
Gallica qui ualeant diſpergere funditus arma
Vt iaceat galli nomen & omne ſolum.
Iupiter iratus iam fulgura mittat olympo.
Omnibus inuiſum deleat igne genus.
Sęcula Reddentur ſic gentibus aurea cunctis.
Clauiger in terris me duce uictor erit.
Cum ſcelere infami coniunxit federa nequam
Proditio. labi ſic pia cauſa ſolet:
Vincar ſeu uincam dum iuſtis induar armis
Non aſſis facio cura ſit illa Iouis:
¶ Martis armatum caput & uerendum
Pectus/ & duro redimita ferro
Crura cur geſtem/ ualidoq; textum
Robore corpus
Scire ſi maius decus o Minerue
Lector immenſo Iuuenum fragore
Cedeq; horrenda patris arma ſumpſi
Belica martis
Inclitus regnum populus potentum
Et petri ſepis uenerator almę
Iulius condens aries furenti
Excita motu
Et pr̄es culti Veneti rogato
Corpore in Gallos ſtatuere ſtrages
Horridas/ poſſint latio fugare
Enſe cruento.

Principes dum cũcti pariter colendo
Sole natalis tribuere noſtri
Paſchatis tendant populos habenas
Ad fera bella.
Vnde ego armatus tenuiſſe honores
Dico eternos ualidumq; nomen:
Vſq; Paſquinus: rapui ſed arma
Nomine martis.
¶ Huc ueni tandem geticis egreſſus ab oris.
Ilia ſollicitum iam (rogo) pone metum.
En adſum ut ſeuis (nam ſic res poſtulat) armis
Defendam Romę menia: iura: decus.
Non ego iam patiar totum celebrata per orbē
Hęc loca uexari: barbariſq; premi.
Veniſſem citius (nec enim ſũ pignora noſtra
Oblitus) uetuit ſed pater ipſe deum.
Hic ſacris urbem ſperabat poſſe tueri.
Quamuis ingrueret turba inimica bonis
Sed cum nunc iaceant uirtutes: faſq; piumq;.
Hęc mea ſeruabit dextera Romulidas.
Quidnã Martigeris poterit duce Marte nocere?
Ilia ſollicitum iam (rogo) pone metum.
Nunq̃ diſcedam ni ſint me uindice tuta
Menia: reddantur ni ſua ſacra Iouis.
¶ Romulidi generis qui diceris eſſe creator
Auxilio cuius Martia bella ſonant:
Ne ſufferre uelis Romanam barbara ad urbē
Armipotens ueniat gens inimica tibi.
Diruat ut penitus Mauortia mœnia ſęuo
Agreſſa: ut quondam turba furore ſonans.

Expulſus ductor atrox Roma deinde ſecutus
Ipſos Marcellus inclitus arma gerens
Et ſpolia ampla tulit Romanam ductor ad urbē
Dira quę tulerant Gallica turba manu.
Quercū: Aquilā: Gallū: Heſperiā: fuloſq; leoēs
Coniungam: & pacis fœdera facta feram
Lilia iam quo nunc uiuent imita ſub umbra
Et recolent ſceptrum dulcis Iule tuum
Me duce pulchra cadent que nūc ſunt lilia diuū
Perſiſtent ſtabili robora quercea: Choro
Ignote pacis fideiuentiq; reſoluam
Vincula: ſic uictor diuus Iulus erit
¶ Scire cupis quare mars ſim fulgentibus armis
Veſtiar. & clipeus fulgeat ul q; meus
Quid petat aſta, meus qd ſeruēs querat & enſis
Scire cupis galea feruidus ipſe minas
Accipe quam ferimus cauſam. que tpa poſcunt
Hec facio: ſigni cunctaq; mēbra foues
¶ Inſanis modo Galle quare: neſcis
Quod paſtor latius boues placidos
Ex tauris dubiis. Equis caballo
Ex duris faciles: capres amandos
Ex hyrcis putidis facit: ſuperbos
Gallos reddere quit capos Agrior
¶ Marmoreum fortaſſe putas hic cernere corpus
Falſaq; robuſta tela uidere manu:
Falleris: huc rabiae gallorum expellere miſſus
Atq; iterum ut madeat ſanguine terra ſuo.
¶ Mars ego bell gero galea clypeoq; decorus
Excito ad arma duces horriſona m q; tubam.

Sub mea iam latii flectuntur iuſſa tyrãni:
Et mihi ſacratis dant pia thura focis.
Et mea cęlicolę iouis alma potentia texit
Pectora: ut in mundo martia ſecla nouẽ
Omnibus ergo mihi ſolemnia uota frequenter
Dantur: & aſſidue nobilis ara calet.
Quare agite immodici ueſtigia priſca Quirites
Exercete: decus/ ſitq; perennis honos.
Quo nenerãda cohors/pariter celebrãda/ſenat⁹
Progenies: nec non nobile gentis opus.
Quo Curius pauper/ grauitas q̃ culta Cathonis
Fabritiuſq; patera
Quo patrię ualido referens uexilla Camillus
Pectore: Romanum nomen in aſtra ferens:
Inuidiam quod ſi/ rixas: & iniqua nefandis
Iurgia pectoribus pellere cura foret.
Altera nobilius renouata propago uigeret:
Que regeret mũdi per pia ſecla globum.
Perpetuum imperium/ placida eſſent oĩa quare
Vtere nunc animis gens generoſa tuis.
¶ Martem Roma uoco cuius mihi tela ſecunda:
Sint precor: & faueat nunc formidabile numẽ:
Mars mihi nunc faueas totis te uiribus adde
In gallos: quoniam ſedes mihi parta tuorum
Vi nec cede malis at bello audentior ito
Qua tua te fortuna ſinet decus omne deoꝝ:
Nec te contineat gallos depellere ab urbe:
Quod leto aſpiceas uultu q; fronte ſerena
Hoc mihi reſponſum uideor me lęta tenere
Omnia percepi mecum tua dicta peregi:

Digitized by Google

❡Cur nunc romulidas meos reuiſam
Noſcas ſedulus exedis uiator
Quod ſcire haud uenio parās mouere
Vrbi prelia quod putas . tumultus
Romam barbaricos timere uidi.
Virtutem & ceterum paruum decore
Ac menti immemori ſequi parentum.
Veni ut magnanimi mei Quirites
Me pro mœnibus urbis eſſe Romę
Cernentes : animos ſuos timoris
Expertes caperent: meumqꝫ numē
Duram in barbariem iis foret paratum:
❡Eſte procul cantus/ ſonitus dulceſqꝫ ſopores:
Eſte procul ſales: delitieqꝫ ſimul.
Siſqꝫ procul diuum interpres cyllenia proles:
Qui dulcis ſomni placida tecta regis.
Sitqꝫ procul ſacrum dextra que ſuſtines enſem:
Queqꝫ regis lance ſingula cuncta pari.
Sancta fides/ pietas . uirtus ſanctiſſima noſtro:
Eſte procul tecto/ ſacraqꝫ iura ſimul.
Sintqꝫ procul longo ſaltantes agmine pratis:
Pan deus: & ſacri pulchraqꝫ nimpha modo.
Auratas frangat ſubito merore ſagittas:
Dulcis Amor: pectus torqueat atqꝫ ſuum.
Alte cadant turres deſcendunt undiqꝫ ſaxa.
Imaqꝫ profundo culmina ſūma petant
Colligat armatas acies pro meſſe Bubulcus:
Agricola: I campis ſterile ſemen agat.
Accedat capiti uiperea ſertaqꝫ noſtro:
Conſurgant colubres crinibus/ eque meis.

A lecto ſuiis: mediam bactata per urbem:
Impellat dyras in mea uota faces.
Vipereis nunc compta caput nūc crinibus ad ſit
Anguibus accinctis dyra megera ſuis.
Tertia ſæua ſoror diro ſuccincta flagello:
Afferat ardenteſq; in mea tecta faces.
Iamq; inter fratres componat horida bella:
Et cadat a genito carus ubiq; parens.
Cara parens nato ueneneſaq; pocula mandet:
Et pariat fratre grauida facta ſoror.
P onātur patriȩ natoꝶ fercula menſe:
Fraterno madeat ſanguine tincta manus.
Conſcendat ſuperas pluton tartareus ædes:
Caſtraq; cum ſuperis ignea lure locet.
Nam iam iā: tentant turpi ſanctiſſima iura:
Nunc uiolare manu: num lacerare ſimul.
Sed precor hec referat tellus Quecūq; reqrit:
Scindere Romulei uincula ſacra iuris.
¶ Cur in tam uarias umter Romane figuras:
Vt uideo magna eſt noſcere cura tibi:
Accipio uarias parnaſi neſcius erres:
Vt prodeſſe queam nocte dieq; meis.
Quum iam luctus erant mōſtraui ſigna futuri
Et do cui illius temporis omne malum.
Nunc ego tela gero. recubas tu lentus in umbra.
Et neſcis quȩ te barbara turba petat:
Surge age: nō ſomno locus eſt. nūc arma capeſſe:
Nunq̄ pro patria mors ſit acerba tua.
Hȩc al uit multos quorum uirtute ſub actus
Orbis adhuc meminit uulnera quanta tulit.

Digitized by Google

Num tu degeneras? num Martis numina temnis
Ignotus ne diu conditor urbis eris?
Surge age, ne ueniant qui te depellere tentent
Arma iuuant ſolum Martia tecta modo.
¶ Spernis Romulidos tanq̃ ſeruire paratos?
Nonne etiã hic telum marmor habere uides.
¶ Teſtibus excubitor metuit nocturnus adultis
Cũ prope candentẽ cernit ineſſe focũ
Vnguibus erectis: roſtro & luctãtis adunco
Callidus atq; alas conquatit uſq; ſuas
Sed cybelis uolucris pẽnis male pugnat apertis
Cum paſtore: poteſt cui nihil eſſe leo
Cum uigili ſtatum gallo paſtor iſte leonem
Pręſtabit gallum cũq; leone caput.
¶ Quid feritatis id eſt? cur tã crudelib⁹ armis
Bella minare? Quis es? Quis dedit arma tibi?
Antea luctus eras triſtis lachrymoſus amarus
Nunc tamẽ arma moues bella plerũq; nocẽt
Sum petra me ſupra eccleſiã deus ipſe locauit
Nunc Mars me cingit: Mars mihi iura dabit
In bellis lachrimis prẹcibuſq; & ouile fouebã
Sed creuere lupi: bella mouere licet.
Si deus iniuſtum perdat iuſtumq; reformet
Et iudex bellum eſt: cognita cauſa tua eſt:
Nam quis iuſta petat bellum ſi cenſeat ecce?
Gens tua uicta iacet: gens inimica prope eſt
Sępe malis fortuna fauet: ſed pręmia tandem
Vnus quiſq; feret reſpicit omne deus.
Nec uinci Hyſpanus potuit: nec uincere Gall⁹
Sciuit: crede mihi gens inimica cadet

Chi cõtemplaſſe q̃ſta mia ſtatura
Et quanto io ſia da laimo uariato
Da neri pãni/ad arma biãcha ornato
Vedra che nulla al mundo :ſtabil dura
Poi che larme/lo ſcudo & queſta ſc ura
Cõ queſta creſta man ſignificato
Vn marte/& io uo marte eſſer ciamato
Fin che il fatal deſtin propitio dura
El mio ſignificato intende & uuole
Prima chio cangi queſti ad altri panni
Exequir ſi chio exalti la mia prole
Dopo le longhe riſſe:e graui affanni
Gioue con meco trionfar ſi uuole
Concorde qua di ſan pietro & ſan iãni
Di poi molti & molti anni
Ceſar tornato nella antico ſede
Fia exaltata la crhiſtiana fede
¶Hor piangi Italia tua peruerſa ſorte:
Che ſei ſugietta al barbaro furore
El populo de marte con timore:
Cercha ſerrarti le romane porte/
E queſto/e/ſol per limmobile tua corte:
Cħ hor/uolta/i frãcia or ſpagna il mo
Cħ ſe medeſma a ſe deſſi fauor̃ /bil cor̃
Sariſti ſopra ognun audace e forte
Spero che harai anchor qualche cõforto
Sel cæleſte motor non ne/conquiſo
Et ceſſaratti anchor queſto impio torto
Tal che realegrarai el meſto uiſo
Aiutaratti Marte de ſto acorto
Darai ſepulchro ad tal populo inuiſo

Non ſono tanto el corno de Acheloo
Quanto gia fece: la romana tuba
Pyro a fugir: al baſſo poſſe Iuba
Facendo in terra un ſempiterno heroo
Paſſor romani in fin al lito eoo
Doue ellor nome immaculato tuba
Quanto el ciel copre ſtrinſe la ſua ſiuba
E in luna: e laltra parte inde reſtoo
Italia domino gliarabi e parthi
Delphi: Perſi: Gliarcadii: e li Caldei
Cleopatra uinſe e bellicoſi Marti
Depoſe: Medii: Lidii: e Cirenei
Iteucri: Mauri: e Getuli: deſparti
Hor ſpagna e gallia al fin domi na lei
¶ Secundo che per me ben ſe compreſe
Hor ſei Paſquil da quel cheri mutato
Leſſer: la forma: labito: el tuo ſtato
In reformation pur mo diſceſe
Che da neapolitan ſi fatto ingleſe
Tuo car ſignor hauendo gia cangioat
Per qual lucto hora unanno eri chiamato
Hor immemor di lui hai larme preſe
Io mi credea che eſſendo ſaſſo duro
Exconſequenti ſtabil fuſſi ancora
Ma marte her ſei de luto meſto e ſcuro
Et al lhor doglioſo tu piangeui: & hora
Par che mai teco alcun non ſi a ſicuro
Ma in un medeſimo dir perſeuri ognihora
¶ Qual triumpho qual gloria ſia magiore
Della mia ſendo al mondo unico electo
Qual marte inuicto a purgare el defecto

Dechi uien il ſacro alto paſtore
Proſumo eſſere in me tanto ualore
che ſe iuſto ſerra lhiſpano effecto
Et quel che dele chiaue hogi perfecto
Scacciat de Italia:el Galico furore
Guarda lector legendo non gabarte
Spero far Iulio al fin ſignor del tuto
Sendo qual monſtro / il furibundo marte
Ma del eſſer non ſo prender conſtructo
Et ſe nel benedir non e grande arte:
Temo ſia el faticar ſenza alcun fructo
¶Se per mõti: p ualle: campi: & prati:
Ho ſparſo ſangue :& ſon de arme coperti
Nudi li altari & li templi deſerti
Ruine & gran mutation de ſtati
Per menſe ricchi uaſi & piati lati.
Mortal ueneni: & tradimenti certi
Et ſolo ad rapti & ad uendecta apti
Ho meſſi in terra alti palagii ornati
Dunq; ſio ſon crudel come ogniun uede
Grardiſe el gallo da mia forte mano
Che ſpeſſo offendo chi nol penſa o crede
De cio ne parla el ſangue oltramontano
Che la mia forza ogni potentia excede
Va dimandane un poco el garigliano:
¶Marte :che uuoi. a che uenuto ſe:
A nunciarti: & che: lcrida guerra
Che di francia di ſpagna & dingilterra
Et dogni parte e gia cõmoſſa in te:
Miſera che ſara/ dunq; di me:

Digitized by Google

Poſcia ognihuõ uerme ſua forza ſerra
Non temer che ſe ben fortuna atterra
Hor cie ſarra di poi come gia ſe
Che ſempre non/e/ſtabil/& tu il ſai
Qua gia di tutto il mondo fuſti donna
Et hor pouera iace in tante guai
Spera di ritornare anchor madonna
Felice & lieta como fuſſi mai
Et diſpogliarti la uiduil gonna
Sarai ferma colona
Di tutto luniuerſo a grande honore
Facendoſi uno ouile & un paſtore
¶ Tempo gia fu che qui con gliochi mei
Vidi paſſando: un ſimulachro anticho
Ditto Paſquin dal populazo dico
Et hora/e/un marte il terzo dio di dei
Pero me ſtrugo & crido o mundo ſei
Coſi tornato di uirtu nemico
Chella non ſtimi & nella apprezi un fico
Et ſolſi ueſte un marmo & nuda/e/lei
Dondio conclndo in lamentabil uoce
Che tutto el mondo gira allo riuerſo
Et chi glia in ſe uirtu: uirtu gli noce
Che gioua far qui proſa/o qualche uerſo
Vn inſenſato adulator feroce
Shonora ſol nel fango al fin ſummerſo
O uoi tutti paſſate per la uia
Hor la letitia/e/il mio goder ſappreſſa
Pregate il mio patron non ſia deſmeſſa
Luſanza antiqua dela portion mia

Digitized by Google

Che ſe paſſaſſe per mia ſorte ria
Vno anno a me piu non ſerria conceſſa
Ne la feſta di marcho quella deſſa
Parriame: ſpenta in me la monarchia
Ma mi par pur douer ſi in ueſte negra
Pianſi el patron paſſato & la ſua corte
Feci gaudio del nouo in ueſte allegra:
Marmor pur ſerrò io conſtãte & forte:
Dicendo ſi mi dolſi con mente egra
Forſi il cambiar ſerra con miglior ſorte
Scordato hor dela morte
Deueſte ornato ſia di tal ualore
Che ſia facto a Paſquin debito honore
¶Non ti doler nel mezo della uia
Dolce paſquin. ma ſappi ſe ſappreſſa
La feſta tua che non ſerra deſmeſſa
Ma tu proprio dirrai queſta/e la mia
Dolſi il patron che tal opinion ria
Aueſti in lui ſe non te lera conceſſa
Ma ſo certo che hor parti quella deſta
Ornato eſſendo di tal monarchia
Et uedi in cambio alla tua ueſte negra
Che portato hai per la paſſata corte
Rinouata te la con facia alegra
Pero feſteia col nouo patron forte
Che fara la tua mente gia ſtata egra
Mutar in ben la mal paſſata ſorte
Credo che della morte
Ti dogli ancher ma il grande tuo ualere
Cye uol moſtri farranti al mondo honore

¶ Iulio triumphal Papa ſecondo
Magnanimo, Gradiuo, Imperiale
De dio uicario in terra principale,
In excelſo ſplendor de tuto el mondo,
Quel tuo diuin concepto, a tondo a tondo
Libera Italia da ciaſchadun male:
Nel fiero Marte ſel pio Ramo uale
Extincta ſia la guerra dal profondo,
Surga la deſiata uerde oliua
Con la uictrice tua ſacrata pianta:
Qual dogni laude mai ſu al mõdo priua.
Surga la pace benedetta & ſancta
Acio in eterno la tua gloria uiua:
Si come gia per tutto ognor ſi canta.

¶ Sono io Marte, ſi ſono, or queſta e bella
Che io uoglia eſſer del clero ſollazo e giocho
Piu preſto Ioue: io ti rinnuntio il locho.
Doue mi hai meſſo per mobile ſtella
Or non ſai tu che queſta ſettea e quella
Che a phebo ha tolto iacinto in un pũcto
E uenere tra lor paſce el mie focho
Cõ Mida e, Baccho che ognior ti fa guera
Per forza ſtaro qui queſta iornata
Dom an mi transferiſcho in altra parte
Doue ho la diſciplina preparata
Ricorda ioue lor per la mia parte
Propter nephanda ſcelera & peccata.

Digitized by Google

Piouera ſopra lor furor di Marte
Cerchin in pacificarte
Come gia Niniue laſciando el uitio
Se non che ſene andaranno in precipitio
Godete italiani godete hormai
Io dico aquei che mhan poſto in ruina
Dapoi che ſon ſul colmo de mei guai
Per uoſtre uoglie che ſera e matina
Fur ſempre mai diuiſe e ſon conſtretti
Io paura italia oghor uiuer meſcina
Et diſſamato la turba maladetta
De barbari con ſtratii e con el mio ſangue
Per che altro chel mal fare non diletta
Et gia per uoi ſon fatta coſi exangue
Che poco ormai me reſta de ſalute
Perche il mio bel paeſe tutto langue
E uoſtre uoglie anchor non ſon compiute
Di lacerarme ogniora e darme in preda
Ali nemici dogni mia uirtute
Perche non uedo ancor pur un che cieda
Al uoler de ragion anzi ſe alegra
Che ſia ſuggetta a gente coſi fela
O italiani meio gente pigra
Non ſon del mondo la piu bella parte
Che in uolta ſtar me fate in ueſta negra
Doue e lanimo uoſtro gia demarte
Hor che perdite el bel nome latino
Lo hauete poſto italian da parte
E zio gia non ui aduien per reo deſtino
Ma ben perche uolite il uoſtro danno

Digitized by Google

Guaſtar me fate ogni mio bel confino
E ſol con quei che ſempre aſchiua mhanno
Cerchate ognihor de far uoſtra uendetta
Intrando in foco per fugire affanni
E coſi hauete da la horribel ſetta
Debarbari el deſire de noſtre ueglie
Poi che per ſcorta ui lhauete eletta
O poueri taliani le uoſtre moglie
Vi ſon menate uia anche le figlie
Da gente riccha dele uoſtre ſpoglie
E quante poure e miſere famiglie
Van per el mondo errando ſenza amici
Non ritrouando un puro che gli conſiglie
E quanti lecti honeſti e cor pudici
Vi ſon ſtati uiolati con uergogna
Da barbari che ui ſono tanto amici
E tanti han gia pigliata queſta rogna
Che non ſi curan piu anzi ſtan queti
E credea chel dire uero ſia menzogna
Per forza e che mai io non aquieti
In dimandare uendetta fin al cielo
De quei che ſon de tanti mei mali lieti
Che ben coperti han liochi de oſcur uelo
¶ Alza hor la fronte ó triumphante Roma
Vede quanto fauor el ciel te preſta
Che marte teco tuo genitor reſta
Co l ſguardo fiero & con hiulta chioma
Hor mai chel ciel per tutto ſol te noma
Faraſſi teco una legiadra feſta

Digitized by Google

De quello che da i galli gia ui reſta
Nel ueſpero ſicilian oue hebbero ſoma
O felice tu patria di Pompeo
De Ceſar de Metello e de Torquato
Et de Quirino fatto ſemideo
Sta lieta excelſa hormai perche e ornato
Colui per il qual fu ſpento el giganteo
Tumulto a darte del mondo el tuo ſtato
¶ Dimme paſquin ſei tu quillo de laltro eri
Como per che ſomme cambiate inuiſo
In uiſta non ma de uiſtiti altieri
Cuſi conuirra ad te ſequir la piſta
Che le barbaree gente aſcheri aſcheri
Contra te uengõ colla alzata creſta
hai me che faro aduncha hauere in mano
De Palla il ſuo ſtendardo:& io pel piano
Italia ſon che me ralegro alquanto
Chel furibondo Marte a larme in mano
El qual ſe ſpechia il nome taliano
Che gia nul altro ſe ne po dar uanto
Nula prouincia fu che gia mai tanto
Dolor tribulation incendio affanno
haueſſe a un ttato tanto mal nun anno
Como e ſtato in Italia dogni canto
Ma ſpero mo che Marte armato e in biancho
Che la ſua fama uora raquiſtare
Hauendo ſempre iſuoi taliani al fiancho
Italia chera uſa a triunfare
Dele ſpoglie daltrui hor poco mancho
Non ebbe el nome ſuo a precipitare

Digitized by Google

Che per terra per mare
Ancor ne teme ciaſcun tramontano
Sentendo nominar un taliano
❡piange rauenna matre del portento
La ſua calamita patuta a torto
Ma tu ferara & bologna de corto
Ruuinarai da cima al fundamento
Gallo che credi hauer el gioco uento
Hancor non ſei patron de tutto lorto
Del campo tuo magior numero/e morto
Et la legreza e minor che lo lamento
Italia reuiuiſce/e prendi ardire
Roma/Venetia/Napoli/& Milano/
Genuua/Siena:or ſu non piu dormire
Qual Scipio Camillo & Affricano
Reſti da qualche parte & pigli le ire
Contra del tuo inimico ultramontano
Mora coreliano

Quale e quella nefaria fiorenſa
Chaltro che male & ſcandalo non penſa

❡Que fai italia ſei de ſenſi priua
Non ſo perche:perche uegio leuarte
Et dalla gente gallica ſtraciarte —
Della tua forte man la degna oliua
Laſſa pur far che conuen che uiua
El nome mio per ciaſchuna parte
In darno el gallo uien con lale ſparte
Se me crede condure in ſu la riua

Digitized by Google